

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

Henrici Valesii Annotationes In Librum Nonum Historiae Ecclesiasticae
Philostorgii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

centi autem codice scriptum habetur, ὅσα γέ τοις εἰς τὴν, &c. Quare scribendum videtur, ὅσα γέ τοι εἰς πᾶν ἰσθᾶν μάλιστα. Id est: *Quantum quidem ad sacra Scriptura intelligentiam pertinet, Apollinarem utroque præstantiorem fuisse ait Philostorgius.* Verba ipsa Philostorgii extant apud Suidam in voce *ἑπιδιδάξει*. Ex quibus discimus cur Philostorgius dixerit, in Apollinare majorem fuisse scientiam scripturarum quam in Basilio ac in Gregorio: Eò quòd videlicet Apollinaris Hebraicam linguam callebat.

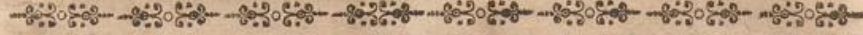
ἑπιδιδάξει λαμπρότερον. Apud Suidam additur verbum *πανηγυρίαι*, quod nescio cur Photius prætermisit, cum in eo pæne tota vis consistat sententiæ. Ait enim Philostorgius hos quidem tres, Apollinarem scilicet, Basilium atque Gregorium, omnium sui temporis disertissimos fuisse. Singulos tamen proprium ac peculiarem dicendi caracterem habuisse. Nam Apollinaris quidem stylum fuisse ad scribendos Commentarios aptissimum.

Basilium vero in panegyrico dicendi genere excelsisse. Gregorii vero orationem magis fundatam fuisse, id est, ut vulgo loqui solemus, magis periodicam.

μείζων εἰς συγγραφαίς. Hunc locum emendavi ex codice Samuelis Bocharti, in quo ita legitur: *μείζων βάσει εἰς συγγραφαίς εἶχεν ὁ λόγος*. Quam scripturam confirmat Suidas in voce *ἑπιδιδάξει*.

In Caput XV.

ἑπιδιδάξειν ἐπίσκοπον. Gothofredus in Annot. pag. 515. tionibus unicum profert testimonium beati Hieronymi, qui Apollinarem Laodicenum Episcopum vocat. Verum ante Hieronymum Athanasius in epistola Synodica ad Eusebium & Luciferum, disertè Apollinarem Episcopum appellat pag. 580. *παρῆεν ἡ τῶν τινῶν ἑπιδιδάξειν τῷ ἐπισκόπῳ μονάζοντι, παρ' αὐτῶν εἰς τὸ τοιοῦτον.*

HENRICI VALESII
ANNOTATIONES
IN LIBRUM NONUM
HISTORIÆ ECCLESIASTICÆ
PHILOSTORGII.

In Caput II.

Pag. 516. *Ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ καιροῦ.* Non dubito quin scribendum sit *ἀπὸ αὐτῶν.* Paulò post pro *ὑπερήφανον*, emendavi *ὑπερήφανον*, ut legitur in codice Bocharti.

ἑνοχίας. In Manuscriptis codicibus *ἑνοχίας* scriptum habetur. Quare suspicor legendum esse *ἑνοχίας*. Sic autem Euzoii Actium & Eunomium per ludibrium appellabat ob audaciam ac dementiam, quod instar gigantum in cælum confendere tentarent, & de divinitate temere garrere præsumerent.

ἀιθιοπία τῆς ἡθιοπίας. Codex Bocharti habet *ἀιθιοπία*, &c. Sed omnino scribendum est *ἀιθιοπία*. Hoc autem cognomentum Euzoii idcirco tribuebat Theophilo, quod esset oriundus ex Æthiopia. Erat enim Blemmys, ut ex Gregorio Nysseno superius observavi.

In Caput IV.

Πρὸς τὴν ἑκείνου συνέστασιν. Nemo non videt scribendum esse *ἑκείνου*. Sic in superiore libro *μείζων βάσει* legebatur pro *μείζων*. In margine codicis Bochartiani scriptum erat eadem manu. *Lego ὑπερήφανον ἑκείνου.*

ἑκείνου ἡθιοπίας ἀποτίθηται μὲν. Rectius in codice Scorialensi & Bochartiano, legitur *ἀποτίθηται μὲν*. Idque miror à Gothofredo animadversum non fuisse, cum sequentia Philostorgii verba hanc emendationem confirmet. Itaque Holstenius interpretationem Gothofredi correxit hoc modo: *Neuter vero eorum Ecclesiam sibi peculiariter destinatam rexerit.*

ἔξ τῆς κυλικῆς μετέστη. Hunc locum emendavi ex Manuscripto codice Bocharti, in quo scribitur *ἔξ τῆς κυλικῆς*. Valeat itaque conjectura Lucæ Holstenii, qui in margine sui codicis ad hunc locum hæc annotarat: *Lego ἔξ αὐτῆς, & versionem Gothofredi ita emendaverat: Imo Eunomius ne sacrum quidem ministerium, ex quo Cyzico demigravit; quin nec reliquo tempore quoad vixit, contigit.* Verum in hac emendatione, multa sunt quæ probare non possum. Primum enim *ἔξ αὐτῆς* Græcum non est pro *ex quo tempore*. Nam Græci semper dicunt *ἔξ αὐτῆς*. Deinde non placet quod verba illa Philostorgii *τῆς ἑκείνου ἡθιοπίας*, cum Gothofredo interpretatur, *sacrum ministerium contigit.* Quasi Philostorgius de sacris vasis hic loquatur. Atqui *ἑκείνου* est sacrificium Missæ; à quo Eunomium, ex quo Cyzicum reliquerat, perpetuò abstinuisse testatur Philostorgius. Sic Eusebius noster eam vocem usurpat in lib. 4. de vita Constantini pag. 549. *ἑκείνου*

ἀνίμοι δὲ μουσικαῖς ἰεραγυῖαι τὸ θεῖον ἰσάουοντο. A
Verum sacrificii nomen potuit fortasse displicere
Gothofredo, quippe qui Calvini haresin sectare-
tur. Holltenius vero utpote Catholicus, retinere
illud debuit. Fatendum tamen est ἰεραγυῖαι gene-
raliter sumi posse pro officio Sacerdotali. Sic
enim Philostorgius in cap. 10. eam vocem usurpat
pro Ordinatione.

ὅσον ἐπιβίω χρόνον. Olim quidem existimavi scri-
bendum hic esse ἐπιβίω, quomodo etiam hunc lo-
cum intellexit Gothofredus. Potest tamen alius
quoque afferri sensus horum verborum, quasi di-
cat Eunomium non modo post abdicationem
Episcopatus Cyziceni; verum etiam antea, toto
vita suae tempore, sacra mysteria nunquam cele-
brasse. Qui quidem sensus verbis Philostorgii
aptius convenit. Certè Holltenius hunc locum
ita videtur intellexisse.

In Caput V.

Pag. 517. Ἡ σωτηρία ἀποδοσία. Jam pridem conjeceram
scribendum esse φλωρεντίω ἢ ἑδὲ ἄριστον εἰς σωτη-
ριαν ἢ ἀποδοσία. Postea verò nactus codicem Ma-
nuscriptum Samuelis Bocharti, eam emendationem
in margine adscriptam inveni. In textu vero ita
scriptum habet idem eodem, ἢ σωτηρία ἀποδοσία.

In Caput VI.

Pag. 518. Ὅπως ἔστῃ. Scribendum puto ἔστῃ ἢ κα-
τὰ πολλὴν ἐξουσίαν. Sed & paulo ante ubi legitur
ἔστῃ ἐννομίω σωλῶν τε καὶ σωδιεβέλωτο, melius
ut opinor, scriberetur τῷ αἰτίω. Accusatus enim,
licet falso, apud Procopium fuerat Aetius, quod
partes Valentis foveret, ut paulò ante retulit Phi-
lostorgius. Eunomio verò id crimen obiectum
non fuerat. Quo enim modo id objici potuisset
Eunomio, qui Procopium in agro suo Chalcedo-
nensi occultaverat, & qui Cyzicum profectus fue-
rat ad Procopium, pro captivis intercessurus.

ὁ ἔστῃ τῷ. Scribendum procul dubio τῷ
τῷ, id est, Herennium & Gorrhaunum; Qui unà
cum ipso accusati fuerant Aetio.

τίτι τῷ σωλῶν τε. Rectius in Manu-
scripto codice Samuelis Bocharti scribitur σω-
λῶν τε.

In Caput VII.

Ὅχι ἀπιστῶν τοῖς γηραμμένους. Non dubito
quin scribendum sit ἢ ἐπιστῶν. Id est: Eudoxius
vero ea quae ab Aetio ad ipsum scripta fuerant, non
modo non attendit, vel non curavit. Id enim signi-
ficat verbum ἐπιστῶν, ut docet Suidas.

μαζὼ παθῶ. δυσπραγίων ἀπιστείνουτο. Hujus
loci emendatio debetur codici Samuelis Bocharti.
Quem ego antequam nactus essem, παθῶ emen-
daveram. Ita enim legendum esse ipsa syntaxis
docet.

In Caput VIII.

Χειμῶν ὄντῃ ἐπιβίω. Scribendum procul
dubio est ἀπὸ βίω, id est, in exilium abduceba-
tur.

δενεπαθῶς ἀναδιδάξαντων. In codice Samuelis
Bocharti scriptum inveni ἀναδιδάξαντων. Vulgatam
tamen scripturam magis probo.

ἰσπερὲν ἀμίνω ἴδων. Scribendum puto ἰσπερ-
ἰσπερὲν. Id est, comprobante, & confirmante. Id
enim significat vox ἰσπερὲν, ut testantur Gram-
matici. Porro notandum est electionem Episco-
porum, praecipue Patriarchalium sedium, ab Im-
peratoribus confirmatam fuisse. Cujus rei illustre
exemplum est in libro primo Historiae Philostorgii,
ubi agit de electione Athanasi. συνοδικῶς autem
ἴδων ideo vocat, quod in Synodo facta fuisset
electio. Certè Patriarchas in Synodo Episcopo-
rum electos & ordinatos fuisse, ostendi in libro 3.
Observationum Ecclesiasticarum, cap. ult.

In Caput IX.

Ἡ ἐυλαμπία ἢ ἔνομασία. Non dubito quin
scribendum sit ἐυλαμπία. Nam sceminarum no-
mina neutro interdum genere efferebantur. Sic
Eustochium, & similia prope infinita.

In Caput XI.

Ἐἰς ἀζίαν πῶν τῶν. In Manuscripto codice Sa-
muelis Bocharti scriptum inveni εἰς ναυζίας, cor-
ruptè pro ἀζίαν. Sic recentiores videntur nomi-
nasse Insulam parisi Aegai, quae prius Naxus voca-
batur.

In Caput XII.

Ὅτι μάλα κατὰ πρόωτον. Rectius in Manuscripto
codice Samuelis Bocharti scriptum est μάλα κατὰ
πρώτον ἐκαλείτο ἢ καισάρεα. Idem error occur-
rit apud Sozomenum in lib. 5. cap. 4. Apud Hiero-
nymum quoque in libro de Scriptoribus Ecclesia-
sticis μάλα dicitur. Sic enim habet vetus Lugdu-
nenfis editio, quae penes me est: Basilium Caesarea
Cappadocia quae prius Μαζα vocabatur Episcopus,
&c. Videtur tamen in Philostorgio scribendum
esse μάλα κατὰ πρόωτον, &c.

In Caput XIII.

σὺν δωροθέω. Hic Dorotheus Episcopus erat
Heracleae in Thracia, qui Demophilum Constanti-
nopolitanum Episcopum consecravit, ut supra re-
tulit Philostorgius in cap. 10. hujus libri, ubi Theo-
dorus perperam nominatur. Qui locus Gotho-
fredum in gravissimum errorem induxit. Putavit
enim Theodorum hunc à quo Demophilus est or-
dinatus; & qui postea Antiochenus & Constanti-
nopolitanus Episcopus fuit, eundem esse cum Theo-
doro illo Heracleota, Arianorum Principe, qui in
Syno-

Synodo Sardicensi condemnatus est, & cujus mentionem facit Hieronymus inter Scriptores Ecclesiasticos. Atqui Theodorus Heraclotes, cujus meminit Hieronymus, & qui Synodi Sardicentis sententia damnatus est, obiit regnante Constantio, circa annum Christi 358. Eique in Episcopatu successit Hypatianus, ut notavi ad librum secundum historiæ Socratis Scholastici cap. 29. Mortuo demum Hypatiano, principatu Valentis Augusti successit Dorotheus, is qui Demophilum Constantinopolitanum Episcopum consecravit. Sic enim eum appellat Socrates & Sozomenus & Philostorgius intra, in hoc libro. Sed & ipse Philostorgius, quod non animadvertit Gothofredus, Theodorum Heraclotem perspicue distinguit à Dorotheo Heraclote; Nam in libro octavo cap. 17. enumerans Episcopos qui inter Homousianos celeberrimi extiterant, primo quidem loco nominat Theodorum Episcopum Heraclæ, & Georgium Laodicæ. Alios deinde recenset, qui post illos vixerunt, Eustathium Sebastenum, Basilium An-cyranum, Macedonium Constantinopolitanum, & Eleusium Cyzicenum. Vides Theodorum hoc loco longè disferre à Dorotheo; neque enim Dorotheus Eustathium, & Macedonium, atque Eleusium ætate antecessit.

πῶς δὲ τὸν κρατύνοντα. In manuscripto codice Samuelis Bocharti scriptum inveni κρατύνοντα. Possit etiam scribi κρατύνοντες, supple ἰλιουσι. Quam scripturam in interpretatione mea sum sequutus.

κυζικίων προέλευσιν. Hunc locum non intellexit Gothofredus, ut ex interpretatione, & Annotationibus ejus apparet. Cujus interpretationem rectè Lucas Holstenius correxit, hoc modo: Cum igitur Cyzicenorum provocationem Demophilus, itaque qui cum eo erant, admisissent, & Aetium Eunomiumque anathemate percussissent, &c. προέλευσις est provocatio, ut exponitur in glossis Græco-Latinis. Malim tamen hoc loco vertere, Protestationem. Neque enim Cyziceni appellacionem tunc ullam interposuerunt; sed potius obstiterunt Demophilo, qui Episcopum ipsis ordinaturus advenerat, protestatique sunt nunquam se passuros, ut Episcopum ipsis ordinaret, nisi prius Aetium & Eunomium sub anathemate damnasset. Quam conditionem cum admisisset Demophilus, & Aetio atque Eunomio anathema dixisset, postea Episcopum Cyzicenis consecravit eum, quem Cyziceni suffragio suo nominaverant.

ἀνόμοιον τε τὸν εὐνόμοιον. Ferri quidem potest vulgata scriptura, cum Eunomius ἀνόμοιον, id est, dissimilem Patri Filium palam assernerit, ejusque

A sectatores anomæi sint appellati. Non displicet tamen conjectura, quam in margine codicis Bochartiani eadem manu adscriptam inveni. Ad vocem ἀνόμοιον ἴσως ἀνόμοιον; est enim elegans paronomasia, ut Anomius dicatur pro Eunomio.

ἐκ τῆσδε τῆσδε τῶν τῶν ἰδὸν. Deesse videtur Pag. 520. propositio, quæ suppleri potest, hoc modo: ἐκ τῆσδε τῆσδε τῶν τῶν ἰδὸν ἀναγορεύθη.

λαμοφῶς ἐκέρυττετο. Codex Bocharti auctior hic est & emendatior. Sic enim habet ἐϋδὲς λαμοφῶς ἐκέρυττε τὸ ὁμοίσιον.

In Caput XV.

ἃ τῶν ἐναντίων ἐκ ἀλίης. Non dubito quin scribendum sit hoc loco, τῶν ἀνατίων. Id est: Una cum illis multos quoque innocentes Valentis supplicio affectis. Emendationem nostram confirmat MS. codex Bocharti, in quo scriptum est, τῶν ἀνατίων, prout legendum esse conjeceram.

In Caput XVI.

τίτλαρδ πω ἔτη. In MS. codice Samuelis Bocharti scriptum inveni, τίτλαρδ πω ἔτη; quod licet exiguum sit, haud quaquam tamen negligendum putavi. Ceterum de ætate Valentiniani junioris, consentit etiam Ammianus Marcellinus in libro tricesimo, sub finem; & Victoris Epitome, & Zosimus ac Zonaras. Natus est igitur Valentinianus junior anno Christi 371. Ceterum ab hoc Valentiniano juniore, qui filius fuit majoris Valentiniani, distinguendus est Valentinianus alter, filius Valentis Augusti, ut jam pridem observavi, cum in Annotationibus ad Ammianum Marcellinum, tum in Annotationibus ad Socratem.

τινας τῶν ἀπὸ νεωτερισάντων. Gothofredus legisse videtur, τῶν τῆσδε νεωτερισάντων: Sic enim vertit: Sed & quosdam, qui id aggressi fuerant, puniunt. Videtur tamen aliquod mendum hic latere, ac fortasse scribendum est, κατ' ἀπὸ νεωτερισάντων, &c. nisi αὐτὸ sumatur adverbialiter pro illic, id est, in Pannonia.

ἔχει βασιλεύοντα. Melius scriberetur ἔχει σωμαβασιλεύοντα.

In Caput XVII.

ἐδμήσαν πῶς τῶ βασιλείω. Scribendum est procul dubio: ἐδμήσαν πῶς τῶ βασιλείω λαβόντες ἐπὶ τοῖσδε.